

ZLEPŠOVÁNÍ ZDRAVÍ V EVROPSKÉM REGIONU WHO

Ve zprávě k mezidobí programu Zdraví 2020 vydala WHO krátký souhrn vývoje cílů programu. Region je na cestě ke snížení předčasné úmrtnosti na neinfekční nemoci (kardiovaskulární onemocnění, nádory, diabetes a chronické respirační choroby) o 1,5 % do roku 2020. U dospělých mezi 30.–69. rokem věku se předčasná úmrť na tyto nemoci snížila z 421/100 000 lidí v roce 2010, na 379/100 000 lidí v roce 2014. Obdobný pokrok nastal u všech příčin nemocí a ve všech věkových skupinách u mortality, která se snížila mezi lety 2010–2015 ze 786/100 000 lidí na 715/100 000 lidí. Pokrok ale není rovnoměrný a přetrvávají velké nerovnosti. *(Připomínáme, že do evropského regionu WHO nepatří jen západní a střední Evropa, Balkán, Rusko a Turecko, ale také řada států na východě, jako Ázerbájdžán, Tádžikistán, Turkmenistán, Kyrgyzstán a Kazachstán, pozn. redakce.)*

Pití alkoholu se v regionu všeobecně snížilo, jsou však vysoké rozdíly od 1,1 l na osobu do 15,5 l na osobu (2014). Kouření cigaret u dospělých zůstává v Evropě nejvyšší ze všech regionů WHO (29 % dospělých nad 15 let). Nadváha a obezita mají stále vzestupný trend téměř ve všech státech. Mezi roky 2010–2016 stoupla nadváha z 55,9 na

58,7 %, obezita z 20,8 na 23,3 %. Úroveň vakcinace u dětí se zvyšuje, u spalniček dosahuje 94,3 % a u polio 96,1 % (2015). Existuje však řada zemí, kde je podíl očkovaných pod 90 %.

Snížování sociálních determinant zdravotních nerovností zemí se zlepšilo v zemích, kde byly zavedeny strategie řešení (29 z 53 zemí v roce 2010 a 42 zemí v roce 2016). Absolutní rozdíly mezi zeměmi zůstávají velké. Ukazuje to na potřebu účinnějších aktivit. Bohaté zkušenosti z plnění programu Zdraví 2020 budou využity v dalších dekádách, kdy program Zdraví 2020 bude přecházet do Agendy 2030.

World Health Organization Regional Office for Europe. The European health report 2018 [Internet]. Copenhagen: World Health Organization; 2018 [cited 2020 Feb 05]. Available from: <http://www.euro.who.int/en/data-and-evidence/european-health-report/european-health-report-2018/european-health-report-2018.-more-than-numbers-evidence-for-all-2018>

Jaroslav Kríž